

KVALITETSREDOVISNING

FÖR BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

2006

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förskola	3
Grundskola, förskoleklass	10
Fritidshem	21
Särskola	24

FÖRSKOLA

Förutsättningar

Organisation

Verksamheten inom Förskola 1-5 och Familjedaghem omfattade läsåret 2006/2007 totalt ca 364 barn varav 315 på Förskola 1-5 och 49 i Familjedaghem.

Sammanlagt tjänstgör inom förskoleverksamheten 56,5 årsarbetare fördelade på de åtta förskolorna och 12 dagbarnvårdare.

Den genomsnittliga gruppstorleken i förskolan 2006 var **X** barn jämfört med 19 barn 2004 och 18 barn 2005. Gruppstorleken i övriga Sverige och i jämförbara kommuner var både 2004 och 2005 16 barn.

Personaltätheten inom Förskola 1-5, antal barn per årsarbetare, är **preliminärt 5,6** (5,7 2005) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som **2005** var 5,0 och för riket som helhet 5,2.

I förskolan var andelen årsarbetare med pedagogisk utbildning 2006 58 % år 2005 var motsvarande andel 63 %. Under 2005 fanns en enda man anställd inom Förskola 1-5.

Personaltätheten inom Familjedaghem, antal barn per helårsarbetare, är 4,0 (5,0 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som **2005** var 5,2 och för riket som helhet 5,1. Alla anställda är kvinnor.

Bedömningsunderlag

Enheternas kvalitetsredovisningar

BRUK-indikatorer

Enskilda förskolors utvärderingar av olika slag

Skolverkets statistik

Egen statistik

Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpfö 98:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Barns inflytande
- Förskola och hem
- Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

I kommunens Barn- och utbildningsplan upptas följande sex områden:

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygssättning
- Kultur, natur och hälsa.

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella prioritering valt att fokusera på följande två områden:

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden

Resultat och måluppfyllelse

Kunskaper och lärande

”Förskolans verksamhet skall präglas av en pedagogik, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten skall genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön skall vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten skall främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten skall bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den skall utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer skall tas till vara för att skapa mångfald i lärandet. ”

Lpfö 98.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

-kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.

-varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

-barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas.

Resultat 2006

De självvärderingar som personalen inom förskolan utfört med hjälp av Skolverkets instrument BRUK visar på en godtagbar kvalitet när det gäller verksamhetens planering, uppföljning, utvärdering och utveckling.

Det framgår också att barns språkutveckling har hög prioritet och att stor vikt läggs på språklekar och kommunikation. Kommunens språkansvariga pedagoger inom förskolan har regelbundna träffar med förvaltningens specialpedagoger. På en enhet ser man hur arbetet med TKT (Tal, Kommunikation, Text) harmoniserar med LUS (Läsutvecklingsschema) som grundskolan senare arbetar med.

Resultat och analyser av utvärderingarna visar att barnens ordförråd och språkförståelse har utvecklats. Dessutom ser man att barnen uppskattar läsandet och använder sig av språket för att ge uttryck för känslor och behov.

Personalen säger sig enligt någon utvärdering se nytta med mål- och resultatstyrningsprocessen. Det hjälper till att sätta fokus och inte minst ger det underlag för diskussion och dialog inom lärlag och arbetslag. De framtagna målen är olika förankrade hos personalen men finns, tillsammans med läroplanens mål, med vid diskussioner och planering i allt högre grad.

Arbetet med att göra en analys av måluppfyllelse har gett insikter om barngruppen. Genom observationer i den dagliga verksamheten menar en enhet att de har kunnat kartlägga inom vilka områden som barnen behöver stöd samt utifrån detta kunnat göra för barnen positiva förändringar.

Enheternas kvalitetsredovisningar visar att arbetet med dessa behöver stödjas även i fortsättningen. En svårighet som kan konstateras med analysarbetet är brist på dokumentationsteknik och kunskap om vad och hur man skriver.

Barn och elever i behov av särskilt stöd

På grund av det ringa antalet insatser av särskilt stöd i förskolorna redovisas dessa i samband med siffrorna för hela kommunen, se vidare under rubriken grundskola och förskoleklass.

Normer och värden

”Förskolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.”

Lpfö 98.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Förskolan och skolan har en viktig uppgift i att förmedla och hos barn och elever förankra de värden som utgör grunden för vårt samhällsliv. I språket finns våra värderingar inbyggda. Samtalet är därmed ett av de viktigaste verktygen för att arbeta med demokrati, jämställdhet och mångfald.

Mål

I Rättvik ska alla

- arbeta för att barn och elever får en förståelse för demokratins grunder, för jämställdhet och alla människors lika värde och tillsammans verka för att detta kommer till uttryck i praktisk handling.

- mötas med respekt för sin person och sitt arbete. Detta gäller såväl vuxna som barn och elever

- vuxna i barns och elevers närhet vara delaktiga i deras utveckling.

Resultat 2006

Som ett led i det förvaltningsövergripande utvärderingsarbetet genomfördes i slutet av 2006 i personalens lärlag två BRUK-utvärderingar.

Kommunikationen mellan arbetslagen behöver på någon enhet vidareutvecklas. Andra områden som inte får så hög måluppfyllelse är att strukturerat observera barn och att använda hjälpmedel som digitalkamera och videokamera mera frekvent.

Situationen vid matbordet är ett bra tillfälle att träna sig i empati. Barnen uppmuntras att kunna framföra sin mening, respektera andras åsikter och kunna samarbeta i leken. Genom observationer har det visat sig att de kamratliga barnen är mer populära – kamratskap lönar sig.

Även barns samspel under lek har observerats och analysen visar att barnens förmåga till turtagande har utvecklats genom att personalen under observationerna fokuserat på barnens empatiska förmåga.

På en enhet tvingas man konstatera att förutsättningarna när det gäller avdelningarnas gruppstorlekar inte har varit tillräckligt goda under året. Det fick till följd att det inte fanns möjligheter att dela upp barngruppen på ett optimalt sätt. Personalen skriver i sin självvärdering att man inte lyckats förankra demokratiska värderingar, respekt och tolerans i tillräcklig omfattning i barngruppen. Överinskrivningen på avdelningen under första halvåret inverkade menligt på arbetet med normer och värden.

Likabehandlingsplan

Förskolans rektorer har tillsammans med övriga rektorer i kommunen vid flera tillfällen under året fått information om ”Likabehandlingslagen” och dess konsekvenser för arbetet i förskolan. Alla enheter i kommunen har uppmanats att omarbetsa sina trygghetsplaner så att de stämmer med den nya lagens lydelse. I december anordnades en halvdag med deltagande från Barn och elevombudet där också tillfälle till frågor fanns. Det är dock ett arbete som tar sin tid om det ska bli ordentligt förankrat och alla grupper ska ges delaktighet varför det återstår en del arbete innan vi kan utvärdera Likabehandlingsplanen.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

En fortsatt satsning på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning har skett både för rektorer, lärlagsledare och arbetslag.

Som stöd för ett kontinuerligt utvärderingsarbete har en utvärderingscykel tagits fram samt något verktyg för att utvärdera och analysera verksamheten. Enheterna har reviderat och fortsatt arbeta med de lokala arbetsplanerna men detta arbete behöver fortsatt stöd. Analysen av dokumenten visar att de ännu inte i tillräcklig grad är ett levande dokument som kopplas till den tidsplan för utvärdering och kvalitetssäkring som gäller.

Verksamheten har fortsatt arbetet med att utveckla fungerande rutiner för att säkra att barn i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta. Detta har skett i samverkan med den specialpedagog som är inriktad mot förskolan.

Annonsering efter fler män med utbildning som lärare i förskolan har inte gett något resultat.

Kommunen har preliminärt ökat personaltätheten något.

Åtgärder för utveckling

- Kommunen strävar efter att öka personaltätheten för att skapa en trygg miljö och öka kvaliteten.
- Fortsätta förskolans kvalitetsarbete bl.a. genom materialet ”Den nya förskolan” för att ytterligare utveckla samverkan mellan personalkategorier.
- Utveckla förskolornas och kommunens arbete med kvalitetsredovisningen så att föreskrifterna i Allmänna råden följs.
- En fortsatt kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning t ex genom att ytterligare utveckla verktyg för att kunna utvärdera och följa upp verksamhetens måluppfyllelse.
- Öka kompetensen i att dokumentera och analysera, t ex med hjälp av digital- och videokamera.
- Fortsätta utveckla rutiner för att säkra att barn i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta.
- Fortsätta arbetet med att förankra Likabehandlingsplanen.
- Enligt kommunens jämställdhetsplan ska en jämn könsfördelning bland personalen eftersträvas, något som ska beaktas vid annonsering

GRUNDSKOLA OCH FÖRSKOLEKLASS

Förutsättningar

Organisation

Inom kommunen finns nio grundskolor. Sju stycken med förskoleklass – år 5 varav en med särskola, en med förskoleklass – år 9 samt en med år 6-9. Skolorna omfattade läsåret 2005/2006 totalt inklusive särskolan 1238 elever (en minskning med 50 st från föregående läsår) varav 90 i förskoleklass.

Sammanlagt tjänstgjorde inom verksamheten 94,02 årsarbetare. Lärartätheten, antal lärare per 100-tal elever, var (7,9 2005, 7,2 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som 2005 var 9,1 och för riket som helhet som var 8,2.

Förskoleklassen hade 77 % (98 % 2005) av barnen inskrivna.

Andelen behöriga lärare i grundskolan var 2005 91 %. Motsvarande siffra för kommungruppen var 85 % och för riket som helhet 86 %. I förskoleklass hade kommunen 2005 100 % andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen.

Av det totala antalet lärare i dessa skolformer var 2005 125 kvinnor och 35 män.

Elevvården består av en skolpsykolog, tre skolsköterskor, en kurator, en talpedagog och två specialpedagoger, alla är kvinnor.

Bedömningsunderlag

Enheternas kvalitetsredovisningar

Läsutvecklingsschema (LUS)

Nationella prov

Betyg

Utvärdering av genomförda kompetensutvecklingsinsatser

Utvärderingar på enskilda enheter

Skolverkets statistik

Egen statistik

Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Elevernas ansvar och inflytande
- Skola och hem
- Övergång och samverkan
- Skolan och omvärlden
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

I kommunens Barn- och utbildningsplan upptas följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygssättning
- Kultur, natur och hälsa.

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella prioritering valt att fokusera på följande områden:

- Kunskaper och lärande
 - Normer och värden
- Samt för de två senareskolorna
- Bedömning och betygssättning

Resultat och måluppfyllelse

Kunskaper och lärande

”Skolan skall ansvara för att eleverna inhämtat och utvecklat sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan skall bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i olika former.”

Lpo 94.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Se under Förskolan

Resultat 2006

Under 2005 påbörjades arbetet med att tydliggöra mål och resultatstyrningsprocessen inom samtliga verksamheter. Detta arbete har under året fortgått. De mål, målkriterier och handlingsplaner som tagits fram börjar nu utgöra levande dokument som kopplas till det dagliga arbetet och till den tidsplan för utvärderingar och kvalitetssäkring som gäller. Årets kvalitetsredovisningar från enheterna visar också att det kvarstår en del arbete innan allmänna råden är uppfyllda, framförallt vad gäller dokumentation och analysarbetet.

Utvärdering från arbetslagen på en av enheterna ger bilden att man anser kompetensutvecklingen viktig. Man anger att man fått insikt i styrdokument och förståelse för uppdrag och resultatstyrningsprocess. Det tydliggörs att mer tid bör avsättas för att uppnå ett brett samförstånd om mål och värderingar. Vidare framkommer att man anser att kompetensutvecklingen gjort att annat arbete åsidosatts. Man anser att för lite tid har avsatts för detta processarbete.

I slutet av höstterminen 2006 genomfördes en elevenkät i årskurserna 6-9. De mest positiva omdömena ges om att eleverna får arbeta mycket självständigt och de får söka information. Variationen i arbetssätt lyfts också fram som positivt på en enhet. Likaså ges utvecklingssamtalen goda omdömen. Eleverna ger däremot ett lägre värde vad gäller att arbeta över ämnesgränserna och få en helhetsbild. I någon mån tycker de också att arbetsron i klassrummen ibland kunde vara bättre.

Rektorernas arbetssituation och möjligheter att verka som pedagogiska ledare har varit utgångspunkten för en djupgående analys av lednings- och administrationsorganisationen inom barn och utbildningsförvaltningen som under året har genomförts med hjälp av extern kompetens. Detta med anledning av både Skolverkets inspektion 2004 och påpekanden från arbetsmiljöverket. Under några månader har intervjuer, dokumentanalyser och reflektion pågått. En bred delaktighet har eftersträvat bland såväl de direkt berörda som de fackliga organisationerna. Resultat blev att ett antal förbättringsområden synliggjordes när det gäller organisation och styrsystemet. Bland annat framkom en otydlig styrning med både biträdande rektorer och rektorer, omöjliga uppdrag i form av kombinationstjänster, en dålig koppling mellan förskola och skola, otydlighet i administrationens roller och uppgifter, ett informellt ledningssystem vid sidan av det formella och otydlig styrning av elevhälsan.

Barn och elever i behov av särskilt stöd

Det har under året funnits ett flertal elever med behov av särskilt stöd för att klara målen. Dessa elever har tidigare till stor del fått stöd och

hjälp av elevassistenter. Sedan en tid tillbaka har dessa till en del ersatts av extra lärarresurser. Följaktligen har den pedagogiska kompetensen stärkts.

	Faktiskt antal	Andel i procent	Procent av total resurs (tjänster)
Flickor med särskilt stöd	19	26	20
Pojkar med särskilt stöd	55	74	80
Totalt	74	100	100

Andelen flickor som får insatser är betydligt mindre än pojkar, cirka en fjärdedel och de får en femtedel av resurserna. Resurserna tilldelas efter individuellt behov men siffrorna antyder att det kan vara bra att vara uppmärksam på hur de fördelas.

	Totalt	Totalt	Heltid	Heltid	Deltid	Deltid
	Faktiskt antal	Andel i procent	Faktiskt antal	Andel i procent	Faktiskt antal	Andel i procent
Kvinnor	36	68	7	19	29	71
Män	17	32	5	29	12	29

Totalt arbetar 53 personer med insatser för barn i behov av särskilt stöd varav 17 har någon form av lärarutbildning. Av det totala antalet är det endast 12 stycken som arbetar heltid (23%). 77% arbetar deltid på allt från 75% till 20%. Det är mestadels kvinnliga lärare som på detta sätt fyller ut sina lärartjänster, ju mindre tjänst desto troligare att det är en kvinna som innehar den.

Övriga resurser

För att ge förutsättningar för ”kunskap och lärande” fordras även en god fysisk arbetsmiljö med moderna och funktionella lokaler. Flera skolor i kommunen har under de senaste åren blivit renoverade och i viss mån anpassade till dagens pedagogik. Båda senareskolorna har moderniserat ett antal klassrum till IKT-klassrum (med multimediedator, Internetuppkoppling och projektor). Skoldatanätet med så kallade tunna klienter var vid 2006 års utgång uppbyggt på i stort sett alla skolor. Detta har inneburit att tillgängligheten har förbättrats avsevärt, antalet datorer har ökat från 90 (2003) till 230 och antalet användare per dator har sänkts från 17 till 7 under samma period. All personal inom skolan erbjuds möjligheten att ansluta mot skoldatanätet hemifrån med sin egen dator, alla centrala program och filer som man kommer åt i skolan, kan man då arbeta med hemma, på ett säkert sätt.

Från kostverksamhetens kvalitetsredovisning kan noteras att matsedlar planeras terminsvis och följer i stort "Riktlinjer för skolmåltider" utgivna av Livsmedelsverket. Innehållsförteckning av måltiderna finns i samtliga skolmatsalar och förskolor. Miljön i matsalarna är enligt utvärderingarna bra och det pågår ständigt ett arbete med att förbättra schemat så att eleverna ska kunna äta i lugn och ro.

För att främja en bättre hälsa serveras fullkornsprodukter i större utsträckning. Syftet är att öka intaget av långsamma kolhydrater som ger en jämnare blodsockernivå som i sin tur påverkar prestationen. Lättnmjölk finns som alternativ till mellanmjölk och vatten.

En elevenkät på Rättviksskolan visar att 70 % av eleverna är nöjda med kvaliteten på måltiderna.

Läsutveckling

Under år 2006 har arbetet med LUS (läsutvecklingsschema) även påbörjats i år 6 och 7 på Rättviksskolan. Målet att alla elever i kommunen ska "lusas" fyra gånger per läsår är dock ännu inte nått.

Gemensamma kompetensutvecklingstillfällen har anordnats där fokus har varit bedömarkompetens och likvärdig bedömning, sammanställningarna av diskussionerna som förts vid dessa tillfällen visar att det fortfarande finns behov av liknande tillfällen. Så kallad "lusdragning", där resultat och analys av senaste "lusningen" lyfts upp och diskuteras har genomförts på i stort sett samtliga skolor i kommunen under året.

På vårterminen 2006 hade 98% av eleverna i förskoleklass nått avstämningspunkten i LUS för årskursen, för år tre var siffran 68%, i år sex var det under ht 06 54%. Andelen elever som når den för årskursen uppsatta avstämningspunkten sjunker alltså ju högre upp i årskurserna man kommer. Detta är naturligtvis oroande siffror som behöver analyseras ytterligare, men samtidigt får man bland annat ta i beaktande att de inte gäller samma grupp av elever.

Normer och värden

”Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk och vardaglig handling.”

Lpo 94.

Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Se under avsnitt om förskolan

Resultat 2006

Enligt de utvärderingar med hjälp av BRUK som gjorts uppfattar personal på flera enheter att de arbetar aktivt med den psykosociala miljön. Goda relationer uppmärksammas och understöds. Eleverna uppmuntras till ansvarstagande och till att visa respekt för varandra. Klassråd och elevråd är rutiner på skolorna och genomförs regelbundet. Boda skola startar varje läsår med ett värdegrundstema vars utvärdering visar på goda resultat.

Mer tid eftersträvas till gemensamma värdefulla diskussioner för att värdegrundsarbetet ska kunna komma till uttryck i praktisk handling och bli mer medveten om sina egna värderingar. På en enhet förespråkar personalen mer träning i konflikthantering för eleverna t ex genom att öva muntlig framställning och genom samtal i flick- och pojkgrupper. Det område som överlag får sämst värden är jämställdhet, på flera enheter är man medveten om att detta är ett utvecklingsområde.

Under året har enligt förvaltningens utvärderingsplan genomförts sk Skoltemp. En oroande tendens är att eleverna på några enheter tycker att många har ett alltför grovt språk mot varandra. Där konstaterar man också att många känner sig stressade i skolsituationen. Stressen blir vanligare och vanligare ju högre upp i årskurserna man kommer.

Enligt utvärderingen (BRUK) som gjorts bland personalen på Rättviksskolan så uppskattas skolans elevvårdsteam, även eleverna verkar ha förtroende för elevvården. Den visade också att det finns ett behov av att arbeta mer med könsrollsproblematik, språkbruk, etik och att planera mera för könsrolls brytande studiebesök. Personalen upplever att det är svårt att påverka eleverna i jämställdhetsfrågor.

Kommunens elevvård får genomgående höga värden, dock är behovet av skolkurator större än tillgången på Furudals skola. Några skolor behöver utveckla sina krisplaner och medvetenheten om dem.

Projektet "Furudalsmodellen" som Rättviks kommun genomfört under året med det övergripande syftet att stärka de ungas ställning i Furudal är ett värdegrundsprojekt. Skolan tillsammans med socialtjänsten och ungdom och fritidsförvaltningen är huvudintressenterna och här finns även samverkan med föräldraföreningen och den lokala polisen. Även andra externa intressenter såsom SISU, Mora IK, Handslaget, Fryshuset har under våren 2006 samarbetat med skolan.

Likabehandlingsplan

Kommunens rektorer har vid flera tillfällen under året fått information om "Likabehandlingslagen" och dess konsekvenser för arbetet i skolan. Alla enheter i kommunen har uppmanats att omarbeta sina trygghetsplaner så att de stämmer med den nya lagens lydelse. I december anordnades en halvdag med deltagande från Barn och elevombudet där också tillfälle till frågor fanns. Där deltog även kamratstödare från grundskolans senaredel. Grundskolans trygghetsteam på varje enhet har under året fått en utbildning som letts av skolpsykologen och skolkuratoren. En grupp har utarbetat en centralt gällande Likabehandlingsplan som stöd för enheternas vidare arbete. Det är dock ett arbete som tar sin tid om det ska bli ordentligt förankrat och alla grupper ska ges delaktighet varför det återstår en del arbete innan vi kan utvärdera Likabehandlingsplanen.

Bedömning och betygssättning

”Betyg uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kriterier för olika kvalitetssteg. Dessa betygskriterier anges i anslutning till respektive kursplan”.
Lpo 94.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med. Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten. Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga. Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;

- få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;

- få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Resultat 2006

På de flesta rektorsområdet har under året Individuella Utvecklingsplaner (IUP) arbetats fram. Ett antal kommuncentrala kompetensutvecklingstillfällen har anordnats. Flera skolor har dessutom haft konferenser, där lärlagen fått möjlighet att diskutera IUP.

Ytterligare centrala satsningar för att uppnå en likvärdig bedömning har gjorts i kommunen. Grundskolans kursplaner har granskats för att åstadkomma tydligare beskrivningar över vilka kunskaper eleverna skall uppnå och sträva mot i alla ämnen och vilka kunskapskvaliteter som ska bedömas. En strävan i detta arbete har varit att åstadkomma

en röd tråd från förskoleklass till år 9. Så kallade bedömningsmatriser håller på att tas fram.

Eleverna på senaredelen anser enligt genomförd enkät att de fått god information om ämnesplaner, mål och betygskriterier och lärarna har blivit väl förtrodda med dessa dokument.

Skolverkets utbildningsinspektion bedömde att kommunen behöver utverka att grundskolorna utvecklar system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen inom samtliga skolans ämnen. Detta arbete har påbörjats men är inte färdigt.

Nationella prov har genomförts i skolår 5 under våren 2006. I matematik var andelen godkända 83%, i svenska 92% och i engelska 81%.

Slutbetyg skolår 9

Läsåret 2005/2006 erhöll samtliga elever i åk 9 minst betyget godkänt i kärnämnen svenska, engelska och matematik vid skolan i Furudal. Rättviksskolan har högre betygsnitt än många andra skolor i landet. Rättvik har högre andel behöriga till gymnasieskolan än både kommungruppen och riket. De nationella proven har genomförts och de står i relation till de betyg som utdelats i svenska men i engelska och matematik behöver en större överensstämmelse eftersträvas.

År	Andel elever behöriga till gymnasieskola			Andel elever som ej uppnått målen i ett eller flera ämnen		
	Rättvik	Kommungruppen	Samtliga kommuner	Rättvik	Kommungruppen	Samtliga kommuner
2001	98	91	89	9	23	26
2002	98	90	89	8	23	26
2003	96	91	90	12	23	25
2004	96	91	89	9	22	24
2005	99	90	89	5	21	25
2006	96	90	89	9	22	24

K

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

En fortsatt satsning på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning har skett, både för rektorer, lärlagsledare och lärlag.

Satsningen på Läsutvecklingsschemat har fortsatt, se vidare i resultatbeskrivningarna.

Som stöd för ett kontinuerligt utvärderingsarbete har en utvärderingscykel tagits fram, något verktyg för utvärdering har också presenterats.

Enheterna har utifrån kvalitetsredovisningen reviderat och fortsatt arbetet med de lokala arbetsplanerna. Olika enheter har dock kommit olika långt med arbetet. Analysen av dokumenten visar att de ännu inte i tillräcklig grad är ett levande dokument som kopplas till den tidsplan för utvärderingar och kvalitetssäkring som gäller.

För att säkra en likvärdig bedömning och betygssättning har bland annat så kallade bedömningsmatriser i några ämnen påbörjats. Se även under resultatbeskrivningarna.

Riktlinjer för gemensam dokumentation inför utvecklingssamtal - individuella utvecklingsplaner har tagits fram och börjat tillämpas på alla F-5-skolor. Därigenom har elevernas medverkan i planering och utvärdering ökat.

Enheterna har kommit olika långt i sin strävan att organisera personalens gemensamma reflektionstid så att alla har möjlighet att delta i utvecklingsprocessen.

Verksamheten har fortsatt utveckla fungerande rutiner för att säkra att elever i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta.

I 2004 års kvalitetsredovisning konstaterades att Skolverkets utbildningsinspektion lyfte fram följande synpunkter när det gällde skolornas arbete med elevinflytande.

- Undervisningen planeras så gott som helt av läraren.
- Eleven ges ringa eller ingen möjlighet att påverka innehåll eller utformning av undervisningen.
- Skolorna bör ta fasta på den definition av undervisningstid som finns i författningarna (arbete som planerats av läraren och elever tillsammans och som eleverna genomför under ledning av läraren.).
- Lärarens planering kan i högre grad ske i samverkan med eleverna när det gäller val av stoff, arbetssätt och redovisningsformer.

Detta arbete har i och med införandet av IUP påbörjats men fortfarande kvarstår det som ett område att utveckla.

Åtgärder för utveckling

- För att tillhandahålla mer ändamålsenliga lokaler kommer även tidigare skolorna att bygga upp IKT-klassrum.
- En fortsatt kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning.
- Enheterna kommer att fortsätta utveckla dokumentation och analysarbetet.
- Utveckla skolornas och kommunens arbete med kvalitetsredovisningen så att föreskrifterna i Allmänna råden följs.
- Arbetet med Läsutvecklingsschemat fortsätter att fördjupas genom att öka bedömaröverensstämmelsen mellan skolorna.
- Kompetensutveckling för att öka elevernas inflytande på sitt eget lärande bland annat genom utveckling av arbetet med IUP. Verktyg för att få bra underlag inför utvärderingen av varje elevs måluppfyllelse behöver utvecklas ytterligare. Här finns koppling till kommande lärplattformar
- Skolorna fortsätter att utveckla sina lokala arbetsplaner och kompletterar dessa med en "Likabehandlingsplan"
- Som resultat av analysen av lednings- och administrationsorganisationen har förvaltningschefen lagt ett nytt förslag på organisation som kommer att träda i kraft höstterminen 2007.
- I samband med omorganisation kommer ytterligare rutiner för att säkra att elever i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta att utvecklas.
- Den egna statistiken ska delas upp på pojkar och flickor för att även kunna göra analys kring jämställdhetsfrågor och därigenom få en nulägesanalys att starta arbetet ifrån.
- För att säkra en likvärdig bedömning och betygssättning kommer arbetet med bedömningsmatriser att fortsätta. Samverkan med andra skolor och kommuner kommer att utökas.
- Enligt kommunens jämställdhetsplan ska en jämn könsfördelning eftersträvas inom alla verksamheter, något som ska beaktas vid annonseringar och grupperingar i de fall det är relevant.

FRITIDSHEMMEN

Förutsättningar

Organisation

I fritidshemmen var totalt 58% (54 % 2005) av barn i åldrarna 6-9 år inskrivna, (något lägre än i kommungruppen och mycket lägre än riket (76 % 2005)) och 8 % (10 % 2005) i åldrarna 10-12 år.

I fritidshemmen var antalet inskrivna barn 2005 per årsarbetare 12,4, att jämföra med siffran för kommungruppen på 15,9 och för riket som helhet 18,6.

Fritidshemmens andel av årsarbetare 2005 med pedagogisk högskoleexamen var 81 %, för kommungruppen var den siffran 60 % och för riket 59 %.

Av det totala antalet personal på fritidshemmen var 5 män och 26 kvinnor.

Bedömningsunderlag

*Enheternas kvalitetsredovisningar
Utvärdering av daglig verksamhet
BRUK-indikatorer
Skolverkets statistik
Egen statistik*

Mål:

"Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt erbjuda barn en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen.

För bedrivande av förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg skall det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. Barngrupperna skall ha en lämplig sammansättning och storlek. Lokalerna skall vara ändamålsenliga.

*Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen skall utgå från varje barns behov. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling skall ges den omsorg som deras speciella behov kräver."
(Skollagen)*

Se även Lpo 94 i tillämpliga delar samt Rättviks kommuns BU-plan.

Resultat 2006

På skolorna har arbetet med att utforma en likabehandlingsplan påbörjats under året. Som ett resultat av detta arbete har fritidshemmens personal fått en viktig roll i trygghetsteamerna på de flesta skolor.

På de skolor där fritidshemspersonalen har deltagit i skolans lärlag finns tillfällen till samverkan med skolans personal varje vecka och man känner delaktighet med skolans övriga personalgrupper.

Fritidshemsträffar har genomförts för personal från olika fritidshem i kommunen 1 ggr/månad vilket har varit uppskattat. På dessa träffar har man också påtalat behovet av specifik kompetensutveckling av den egna gruppen. Att barnen från olika fritids i kommunen träffats och genomfört gemensamma aktiviteter tex kamratbanor, drakflygning, slädtur o dyl är också uppskattat..

Fritidshemmet i Furudal har inför arbetet med denna kvalitetsredovisning gjort en egen föräldraenkät om verksamheten. Generellt ger denna mycket positiva omdömen från brukarna.

- Brukarna anger förtroende för personalen. De känner sig trygga med personalen och kan prata om och ta upp känsliga frågor.
- Personalen anses mycket tydligt och entusiastiskt fokusera på barnens goda egenskaper.
- Utemiljön får inte så bra omdöme. Här finns utvecklingsområden såsom tomten, lekredskap mm.

Fritidshemmen har daglig kontakt med barnens föräldrar och har därigenom stor möjlighet att förmedla dagliga händelser och samspel mellan barnen i skolan och under vistelsen på fritidshemmet. På fritidshemmet tränas det sociala samspelet under samlingar, ordnade aktiviteter och i den fria leken. I dramaövningar övas inlevelseförmåga och konflikthantering. Analyserna visar att barnen genom detta ökar sin självkänsla och blir tryggare i gruppen.

Utifrån enheternas kvalitetsredovisning för 2006 kan vi se att arbetet med mål och resultatstyrningsprocessen inklusive kvalitetsredovisningen inte uppfyller alla krav i de allmänna råden.

Barn och elever i behov av särskilt stöd

På grund av det ringa antalet insatser av särskilt stöd i fritidshemmen redovisas dessa i samband med siffrorna för hela kommunen, se vidare under rubriken grundskola och förskoleklass.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

Föregående år redovisades inte fritidshemmen för sig.

Åtgärder för utveckling

- Upprätta en plan för fritidshemmens kompetensutveckling.
- Påbörja kompetensutveckling utifrån ovanstående plan.
- Fortsatt strävan och utvecklande av samverkan med skolan
- Stödja arbetet för att närma sig större likformighet i kvalitetsarbetet mellan kommunens fritidshem.
- Kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning.
- Utveckla fritidshemmens och kommunens arbete med kvalitetsredovisningen så att föreskrifterna i Allmänna råden följs.

SÄRSKOLA

Förutsättningar

Organisation

Rättviks särskola har verksamheter på Nyhedsskolan och på Rättviksskolan. På Nyhedsskolan går 15 elever på avdelning Aprikosen och på Rättviksskolan går 12 elever på avdelning Stora gruppen. På Aprikosen är det träningsklass skolår 1-10 och grundsärskola skolår 1-6, i Stora gruppen är det grundsärskola skolår 7-10. Sammanlagt tjänstgör inom särskolan 16,16 årsarbetare. Av dessa är 7,25 pedagoger och resterande är elevassistenter och eller barnskötare.

Bedömningsunderlag

Måltvärderingar av lokala arbetsplaner med fokus på två prioriterade områden

Utvärderingar av det dagliga arbetet

LUS

Nationella prov

Förvaltningsövergripande BRUK-utvärdering i lärlag om åtgärdsprogram

kommunikation, samarbete, konfliktlösning

elevvård

relation mellan elever

Lokal arbetsplan

Föregående kvalitetsredovisning

Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Elevernas ansvar och inflytande
- Skola och hem
- Övergång och samverkan
- Skolan och omvärlden
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

För särskolan gäller särskoleförordning (1995:206)

För kommunen finns en Barn- och utbildningsplan som har följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden

- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygsättning
- Kultur, natur och hälsa

”Skolan skall ansvara för att eleverna inhämtat och utvecklat sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan skall bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i olika former.”

Lpo 94

Resultat och måluppfyllelse

Under 2006 har arbetet fortsatt med att tydliggöra mål och resultatstyrningsprocessen. Tid har avsatts till dialog i lärlagen för att TÖFTA: (utifrån modellen Tidsbestämt, Önskvärt, Framtida, Tillstånd) egna mål för respektive verksamhet samt upprätta målkriterier och göra handlingsplaner med utgångspunkt från gällande styrdokument.

Aprikosens lärlag har påbörjat arbetat med att TÖFTA sina egna mål, göra handlingsplaner och arbeta med utvärdering och analys. Rättviksskolans lärlag har upprättat mål, målkriterier och handlingsplaner och genomfört utvärderingar och analyser av arbetet. När det gäller dokumentation och analys av resultat och måluppfyllelse kan vi konstatera att det är skillnader i kvalitet och omfattning. En del arbetslag har kommit längre i det arbetet än andra.

Analysen av dokumenten visar att de ännu inte i tillräcklig grad är ett levande dokument som kopplas till den tidsplan för utvärderingar och kvalitetssäkring som gäller.

Särskolan som helhet har arbetat med att öka elevernas självständighet utifrån var och ens förutsättningar, i ett livslångt perspektiv. För varje elev upprättas en individuell studieplan, med utgångspunkt från gällande styrdokument.

Samverkan mellan de olika arbetslagen har under året kommit igång men rutinerna för denna samverkan är inte tillräckligt tydlig. Det finns heller inga rutiner för hur samverkan ska ske med det kommande lärlaget på Rättviks gymnasium.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

Föregående år redovisades inte Särskolan för sig.

Åtgärder för utveckling

- Kompetensutveckling i dokumentation och analysarbete
- I dialog hitta utrymme för gemensamma pedagogiska diskussioner
- En fortsatt satsning på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning
- Utveckla samverkan mellan lärlagen på Aprikosen och Stora gruppen samt med Rättviks gymnasium när det gäller det pedagogiska arbetet inom särskolan.